

На минулих звітно-виборчих зборах та конференціях університету широко обговорювалось питання про розвиток ініціативи та про корінну перебудову роботи комсомольських груп. Про те, що комсомольська група повинна стати центром виховної роботи, джерелом нових починань комсомольців, говорило багато делегатів, які виступили на XII університетській комсомольській конференції.

У нас є багато груп, які вірно розуміють свої завдання по комуністичному вихованню студентів. Зайдіть до комсомольців III курсу історичного факультету (секретар бюро т. Чефранова), або в групи IV курсу фізико-математичного факультету (секретар комсомольського бюро курсу т. Войцєня). Ви не зможете сказати, що комсомольці цих груп пасивні в громадському житті своєї групи і факультету. Тут немає місця безініціативності, самі комсомольці оголосили їй рішучу боротьбу.

Недавно на IV курсі фізмату відбулись комсомольські збори на тему «Про нові форми і методи роботи в комсомольських групах». Недивлячись на те, що всі виступаючі в основному спиралася на ті форми і методи, які вже є в практиці комсомольської роботи, все ж було зроблено багато хороших, цікавих зауважень по покращенню цих форм і методів, по їх дальшому удосконаленню.

Поряд з цим у нас ще багато комсомольських груп, члени яких не проявляють ініціативи, не приймають участі в громадському житті, часто не відчувують відповідальності за честь свого колективу, за честь своєї групової комсомольської організації.

XVI комсомольська конференція Держинського району у своєму рішенні рекомендує ряд міроприємств, спрямованих на розвиток ініціативи в комсомольських групах. Зокрема рекомендується доручати окремим групам підготовку і проведення деяких факультетських та загальноуніверситетських міроприємств.

Дійсно, хіба не в змозі комсомольська група підготувати літературний диспут в факультетському масштабі? Багато з комсомольських активістів помилково вважають, що якщо на факультеті готується вечір, то підготовкою до нього повинні займатися лише члени комсомольського і профспілкового бюро.

Практика показала, що, коли одній або двом групам доручити підготовку того чи іншого міроприємства, то воно проходить з великим успіхом. Так, групи IV курсу хімічного факультету комітет комсомолу університету доручив взяти шефство над дитячою кімнатою при 12-му відділенні міліції, і вже перші результати роботи комсомольців цієї групи показують, що вони з честью справляються з важливим завданням.

Днями студенти філологічного факультету почули перші передачі факультетського радіовузла. Ініціативу в створенні своєї радіогазети подали самі комсомольці, всі роботи по радіофікації факультету були зроблені їх руками. Це говорить про те, що жива, цікава справа завжди знайде гарячий відгук серед студентів. Треба, щоб радіогазета філфаку стала бойовим помічником партійного бюро і деканату в боротьбі за успішність і високий рівень трудової дисципліни на факультеті. Комсомольці повинні бути її найактивнішими кореспондентами.

Іноколи у нас невірно розуміють положення Статуту ВЛКСМ про те, що кожний член комсомолу зобов'язаний мати і виконувати громадське доручення. З метою охоплення всіх комсомольців дорученнями ми іноколи не звертаємо уваги на те, як ставиться сам комсомолец до цього доручення, чи по душі воно йому. Як правило, групорги, секретарі курсових бюро та члени бюро факультетів бояться доручати будь-яку справу рядовим або, як деякі говорять, «неактивним» комсомольцям. Цим самим вони обмежують свій актив, глушать ініціативу і не прагнуть до її розвитку.

Зараз, як ніколи, ставиться питання про виховання комсомольців і молоді на конкретних справах. Підготовка і проведення курсових, факультетських та університетських фестивалю дає широке поле діяльності для виявлення і розвитку ініціативи комсомольських груп.

Кожен комсомолец групи, група в цілому повинні стати активними помічниками партійних організацій та деканатів у справі підвищення успішності та трудової дисципліни студентів, зачинателями нових цікавих і живих справ.

В. БАЙБІКОВ,
замісник секретаря
комітету комсомолу.

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 37 (872)

Субота, 15 грудня 1956 р.

Ціна 20 коп.

Оволодівають важливою наукою

На II курсі філологічного факультету пройшли семінари з курсу історії КПРС по темі «Комуністична партія — натхненник і організатор перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції».

Керівник семінару кандидат історичних наук Н. В. Терещенко задоволена підготовленістю студентів.

Семінари проходили організовано, на високому політичному рівні. Хороша обізнаність студентів з матеріалами пояснюється тим, що вони добре відвідували лекції, старанно готувалися до кожного семінарського заняття.

Хороше враження справили виступи студентів Мамчур, Нікітіної, Орлової, Рябенко, Мігуліної та інших.

Широку обізнаність з темою виявила другокурсниця Т. Мігуліна. У своїх виступах вона не обмежувалась лише рекомендованою літературою, а оперувала фактами і з інших джерел, з літератури додаткової.

Проте є й такі товариші, що пропускають семінарські заняття. В. Нестеров не відвідує їх без жодних на те поважних причин, студентка О. Погода також часто пропускає заняття, а коли буває на них, то виявляє повну невідповідність.

В основному ж семінари з курсу історії КПРС проходять добре, студенти свідомо оволодівають важливою наукою.

В. ВАСИЛЕЦЬ, студент.

Змагання в корисній справі

Нещодавно пройшла XVI звітно-виборча комсомольська конференція Держинського району нашого міста. На конференції багато уваги було приділено боротьбі проти хуліганів, проти порушників порядку на вулицях та в громадських місцях Харкова.

Комсомольські активісти університету виявили цінну ініціативу. Вони викликали комсомольців Харківського політехнічного інституту на змагання в боротьбі за дотримання громадського порядку в місті. Студенти політехнічного інституту охоче відгукнулися на цей заклик.

Зараз при комітеті комсомолу створюється штаб та ініціативні групи з комсомольців.

М. КОВАЛИК.

Бесіда про Китай

На протязі двох років в Китайській Народній Республіці перебував доцент нашого університету М. П. Партолін. Ось він і розповів нам, студентам, про життя китайського народу, про вищі учбові заклади Китаю.

Це було дуже цікаво.

М. П. Партолін в своїй розповіді зупинився і на тому, як тепло приймали радянських людей в Китаї, про велику гостинність китайських товаришів. «Вигуки «Сулянь! Сулянь! — Здрастуйте!» і широкі посмішки на обличчях — все це було дуже зворушливо. Ми зразу відчували себе, як дома», — сказав доц. Партолін.

Багато розповідав тов. Партолін про те, як успішно, як швидко перетворюється старий Китай, про те, як будуються нові заводи і фабрики, як навчається китайська молодь.

Студенти тепло подякували М. П. Партоліну за цікаву розповідь.

Л. БУЛГАКОВА,
студентка I курсу
філологічного факультету.

ІНСТРУКТАЖ АГІТАТОРІВ

З кожним днем все більше уваги приділяється політико-виховній роботі серед студентів, значнішою стає роль агітаторів в академічних групах.

Нещодавно для них був проведений черговий інструктаж, на якому з доповіддю «Ленінський комсомол — бойовий помічник партії» виступила секретар університетського комітету тов. Н. Г. Корж.

На лекціях, в читальнях, лабораторіях напружено працюють студенти-радіофізики.

Вони цінують кожен хвилину робочого часу.

Групу третьокурників наш фотограф застав на лабораторних заняттях (фото зверху). Глибоко вивчають радіотехніку В. Жуков та В. Ільєнко (фото зліва).

Грошово-речова лотерея „Всесоюзний фестиваль молоді“

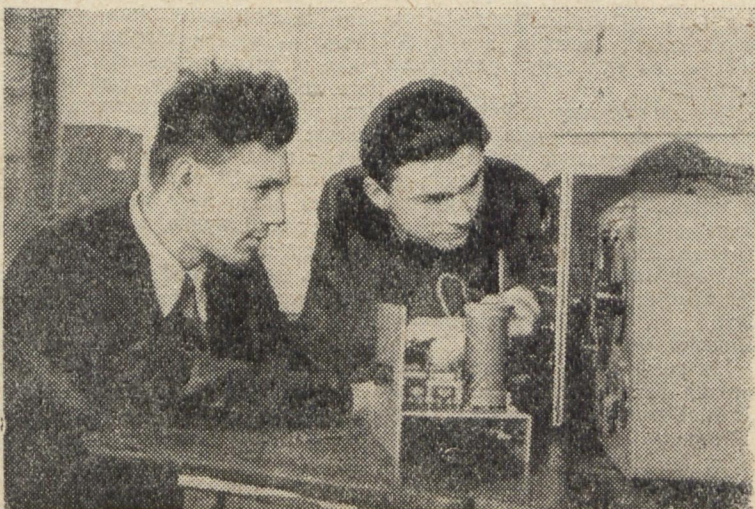
КОМІТЕТ молодіжних організацій СРСР вирішив провести в 1957 році грошово-речову лотерею «Всесоюзний фестиваль молоді». Тираж виграшів по лотереї відбудеться в Москві у травні 1957 р. Лотерейні квитки випускаються вартістю в 3 карбованці кожний і будуть розповсюджуватися з 1-го січня по 1-е квітня 1957 року комсомольськими організаціями на основі повної добровільності. В тиражі буде розіграно більше 1 мільйона виграшів.

На лотерейний квиток вартістю 3 карбованці можна виграти різноманітні цінні речі. Будуть розіграватися легкові автомобілі «Волга» і «Москвич», піаніно, мотоцикли, фотоапарати, телевізори, баяни, акордеони, радіоли, патефони, підвісні мотори для човнів, гумові човни, швейні машини, велосипеди, годинники, мисливські рушниці, спінінги, ковзани, набори авторучок, олівців та інші речі.

На лотерейний квиток можна також виграти безплатну путівку на VI Всесвітній фестиваль молоді і студентів, який відбудеться в Москві 28 липня — 11 серпня 1957 року.

По бажанню власника лотерейного квитка, на який випав речовий виграш, можна одержати вартість виграної речі грошима.

Прибутки від лотереї будуть використані для проведення Всесоюзного фестивалю радянської молоді. Лотерея буде проводитися Центральним лотерейним комітетом на чолі з головою Комітету молодіжних організацій СРСР тов. С. К. Романовським.

Поліпшувати комсомольську роботу

З XII звітно-виборчої комсомольської конференції університету

В резолюції XX з'їзду КПРС по звітній доповіді Центрального Комітету вказується, що Ленінський комсомол займає важливе місце в громадському житті країни. Він приймає активну участь в господарському і культурному будівництві, допомагає партії виховувати молодь в комуністичному дусі.

Відзначаючи важливі заслуги комсомольців в соціалістичному будівництві і особливо в успішному освоєнні цілинних і перелогових земель, партія і уряд нагородили комсомол орденом Леніна.

Комсомольці і молодь нашого університету, — сказала у звітній доповіді т. Корж, — вправі гордитись високою урядовою нагородою, оскільки й вони зробили свій внесок у виконання тих завдань, які поставили перед комсомолом країни партія і уряд. 226 університетських студентів прийняли участь у збиранні багатого цілинного врожаю, більше тисячі з них по комсомольських путівках працювали під час літніх канікул на полях Херсонської і Харківської областей та на будівництві нового корпусу університету.

В основному успішно справляється комсомольська організація ХДУ і з завданням ідейно-політичного виховання та підготовки кадрів молодих висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства та культурного фронту країни.

Університетській конференції передували звітно-виборчі комсомольські збори на факультетах, які пройшли набагато активніше (за виключенням хімічного факультету), ніж у минулому році. В своїх виступах комсомольці не тільки викривали серйозні недоліки і помилки в роботі курсових, факультетських бюро, але й вносили цінні пропозиції по покращенню учбової, політико-виховної та культурно-масової роботи.

Так, на V комсомольській конференції фізико-математичного факультету по-діловому обговоривши питання навчання, комсомольці запропонували встановити суворий комсомольський контроль за роботою студентів перших курсів та подавати їм постійну допомогу, не терпімо ставитися до тих, хто має академічну заборгованість.

Цей факт яскраво свідчить, що з кожним днем зростає почуття відповідальності студентів-комсомольців за свій колектив, за честь свого вузу.

Університетська комсомольська конференція підкреслила, що за звітний період пожаждалася робота в комсомольських групах. Плани і міроприємства стали повніше охоплювати багатогранне студентське життя і разом з тим стали більш конкретними і діловими.

Але виступаючи в обговоренні товариші вказали і на багато недоліків в організаційній роботі комітету комсомолу.

Часто все керівництво нашою організацією, — сказав у своєму виступі делегат комсомольців історичного факультету т. Малюк, — обмежувалося телефонними розмовами: «дайте», «треба». Члени комітету рідко бували на факультеті, а деяких ми зовсім не знаємо.

Слабо проводилось навчання комсомольського активу. Його збори проходили рідко, були погано підготовленими, а тому й користі комсомольським активістам принесли мало. Було зазначено, що все ще живучим є метод, коли комсомольські доручення розподіляються нерівномірно (як правило, вони даються тільки «штатним» активістам). Навіть підпискою на газети — доручення, з яким не менш успішно справився б будь-який з комсомольців — займалися все ті ж члени факультетських бюро.

Погано здійснювався контроль за виконанням прийнятих рішень.

Тривожні цифри були названі в звітній доповіді: успішність сту-

дентів знизилась з 94,1% в зимову сесію до 93,5% — у весняну. Чим це пояснити?

Переважає більшість заборгованостей припадає на 1-й курс. Не можна сказати, що робота з першокурсниками зовсім не велась. Для них організувалися зустрічі з старшими курсами, бесіди про роботу над книгою, про підготовку до практичних занять, про вірний розподіл робочого часу. Але те, що в істориків з 8-ми факультетських заборгованостей всі припадають на 1-й курс, у геологів з 25 — 14, у географів з 19 — 12, свідчить, що цього недостатньо.

Нам ще важко записувати лекції, — сказав делегат першокурсників географічного факультету т. Лунін, — конспекти виходять поверховими. Ми хочемо частіше зустрічатись з студентами старших курсів. Ми хочемо приймати активнішу участь в комсомольській роботі, в житті всієї університетської організації.

Як вказала у звітній доповіді т. Корж, робота по підвищенню успішності часто проводиться формально, зводиться по суті до реєстрації академічних заборгованостей. Це особливо відчувається на старших курсах, де погана успішність окремих студентів стає для товаришів звичною. Ось чому з сесії в сесію двійки одержують Радчук і Лиходій (філологічний факультет), Отлич (геологічний), Краснящих (біологічний).

На жаль, найбільших питань учбової роботи мало торкалися виступаючи товариші. Створилося враження, що організація вечорів відпочинку, поширення квитків на культмасові міроприємства хвилюють комсомольців більше, ніж головне в студентському житті — успішне навчання.

Все це свідчить, що боротьба за знання, за творче оволодіння науками повинна стати головним піклуванням і нового складу комітету комсомолу, і факультетських бюро, і всіх комсомольських груп. Досвід показує, що високої успішності досягають саме ті групи, де кожен комсомолець усвідомлює свій почесний обов'язок перед Батьківщиною — вчитися уперто і наполегливо.

Мало уваги приділили делегати конференції й такій важливій дільниці, як політико-виховна робота. З політико-виховною роботою серед молоді пов'язана вся справа підготовки висококваліфікованих спеціалістів, молодих будівників комуністичного суспільства. Політичне виховання — це засіб до підвищення трудової дисципліни, активності комсомольських організацій на будь-якій дільниці роботи.

Зараз вся молодь нашої країни наполегливо готується до Всесоюзного фестивалю. Це пояснює ту увагу, з якою поставилися делегати конференції до питань культурно-масової роботи.

Виступаючи в обговоренні доповіді, делегати Шевчук, Коляба, Сивченко та ін. піддали гострій критиці комітет комсомолу за недоліки в організації культурно-масових міроприємств. Вони вказали, що треба краще організувати культурний відпочинок студентства.

Сьогодні, напередодні місцевих фестивалів, культурно-масова робота, як відзначила конференція, набуває значної ваги. Підготовка до фестивалю — це не тільки організація численних виступів самодіяльності, вечорів, але й боротьба за культуру радянської молоді.

Велику шефську роботу — і це відзначалося на конференції — ведуть комсомольці університету. Вони підтримують зв'язок з 13 об'єктами — Курязькою дитячою трудовою колонією, школами, заводами, колгоспами.

Організації спортивної роботи в університеті присвятили свої виступи тт. Балаклицький, Бабаєв, Подгаєцький, Розенцвейг.

На конференції з промовою виступив ректор університету проф. І. М. Буланкін. Він вказав на необхідність повсякденно поліпшувати політико-виховну роботу серед студентів, добиватися, щоб ця робота була конкретною, цілеспрямованою. Проф. Буланкін

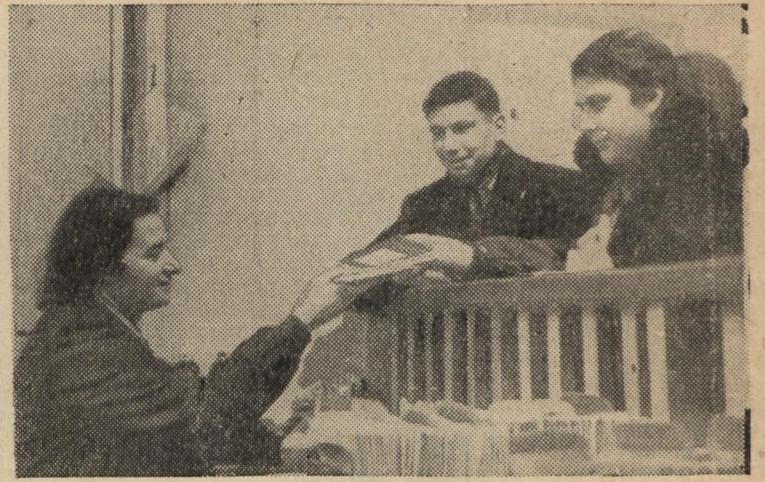
зупинився на важливих завданнях, які стоять перед студентами університету у справі ґрунтовного оволодіння знаннями, в підготовці себе до майбутньої педагогічної діяльності.

В роботі XII комсомольської конференції університету прийняли участь секретар обкому комсомолу тов. Клепач та секретар Дзержинського райкому комсомолу тов. Юнаков.

В одностайно прийнятій резолюції делегати університетської конференції схвалили роботу комітету комсомолу за звітний період. В резолюції підкреслено основні завдання, що стоять перед організацією в найближчий час: «Комсомол університету повинен подавати всемірну допомогу партійній організації і ректорату у справі підготовки молодих спеціалістів».

Як одне з невідкладних завдань, в резолюції відзначалась необхідність встановити причини ухилення окремих комсомольців від участі в літніх та осінніх польових роботах, суворо засудити тих студентів, що без причини не поїхали допомогти колгоспам та радгоспам у збиранні врожаю.

XII комсомольська конференція Харківського університету, прийняті нею рішення — це крок вперед у подальшому поліпшенні роботи однієї з найбільших комсомольських організацій в нашому місті. Треба тільки, щоб всі недоліки, викриті комсомольцями, були вижиті, щоб хороші рішення виконувалися, щоб і далі розвивалася комсомольська ініціатива, зростав комсомольський запал.

— Зараз у нас особливо напружений час, — говорить бібліотекар учбової бібліотеки при філологічному факультеті С. К. Мушкіна — Відчувається, що учбовий семестр в розпалі.

Добре знають і поважають Софію Костянтинівну студенти, викладачі, аспіранти. Вона з великою увагою ставиться до запитів читача.

На фото: С. М. Мушкіна за роботою.

Фото О. КУЗІНА.

Хроніка

В комітеті комсомолу відбулась нарада відповідальних за політико-масову роботу на факультетах номерів стіннівок, зроблено їх разом з редактурами факультет-мера.

В гуртожитку по вул. Артема організовано новий стенд фотографій про успіхи народного господарства та культурних матеріалів ТАРС. Він розповідає тури нашої країни.

Відбулось засідання редколегії стінгазети радіофізичного факультету «Сигнал». На засіданні обговорювався план новорічного номера

ОГЛЯД ПРЕСИ

Чи тільки Антонова винна?

Проходили звітно-виборні комсомольські збори на п'ятому курсі історичного факультету. Все було б добре, якби не трапилась одна прикра подія, яка глибоко схвилювала всіх комсомольців і студентів курсу.

Збори обрали комісію для складання проекту резолюції. Серед обраних була і співкурсниця Антонова. Комсомолка Антонова відмовилась ввійти до складу комісії. — Я не хочу, — «обґрунтувала» вона свою відмову.

Обурені поведінкою товариша, комсомольці запропонували Антоновій виконати громадське доручення. Але вона, грюкнувши дверима, пішла із залу.

Про цей випадок бюро комсомольської організації курсу розповіло в листі, опублікованому в багатотиражній газеті «Харківський університет». Члени комсомольського бюро пишуть:

«Дивно стає, як могла студентка, що живе з нами в одному колективі уже п'ятий рік, так поставитись до своїх товаришів, до комсомольського обов'язку?»

Питання, справді слухне, але водночас і складне. Саме тому, мабуть, весь студентський колектив вузу сподівався, що багатотиражна газета допоможе знайти відповідь на це питання. На жаль, в черговому номері газети, що вийшов через тиждень, про подію на історичному факультеті не було навіть згадки.

В чому ж справа? Місця в газеті не вистачало? Його було додано — чотири сторінки. Знайшла ж місце редколегія, і це дуже добре, для того, щоб розповісти про життя Пекінського і Тбіліського університетів. Чимало місця приділено різного роду оголошенням. Зате в матеріалах про життя свого вузу газета розповіла багато і нудно, мовою цифр і процентів.

Ось деякі з цифр. «9 листопада на історичному факультеті не було на заняттях 156 чоловік, на філологічному — 71, на хімічному — 49». Газета повідомила про це у вигляді оголошення, ніби нічого особливого й не трапилось. З її сторінок не видно, що, як і кому слід робити, щоб уникати надалі таких неподобств.

Коли б газета не ковзала по поверхні, глибше вникала в життя

вузу, вона б напевно довідалась і про те, чому Антонова грюкнула дверима... Та чи тільки Антонова винна?

Можливо, вона не розуміє, що тисячам юнаків і дівчат, які поїхали в Донбас будувати шахти, і тим, що освоюють цілинні землі, доводиться не легко. Під степовим дощем, в мороз і завірюху куди гірше працювати і вчитись, ніж сидіти в затішній університетській аудиторії. Про це і слід було б газеті поговорити.

А хіба газета не могла сказати, що надто погано вже працює комсомольська організація історичного факультету, коли вона за п'ять років не вивчила і не знає настроїв Антонової та інших своїх співкурсників.

На те й хвибе багатотиражна газета Харківського університету, що вона недостатньо впливає на своїх читачів, не стала ще бойовим помічником партійної і комсомольської організації у вихованні студентської молоді. А партком, як видно, слабо спрямовує діяльність редколегії багатотиражки.

«Радість і гордість» — під таким заголовком газета «За радянського інженера» опублікувала статтю студентки Надії Довгенко.

«Подивись на свій комсомольський квиток: чотири ордени відображені на ньому. Вони нагадують про історію і славний шлях боротьби за щастя народу героїчного Ленінського комсомолу. І ось рідна Вітчизна нагородила його п'ятим орденом — орденом Леніна...»

Велика нагорода, якої удостоївся Ленінський комсомол, окрилює нас, кличе вперед, до нових успіхів в оволодінні висотами науки, до нових трудових перемог. Ще з більшою енергією будемо боротися за втілення в життя величких накреслень Комуністичної партії». Ці слова Надії Довгенко, дівчини з Київського політехнічного інституту, може прочитає і харків'янка Антонова.

Надія Довгенко, пише багатотиражна газета, скромна, енергійна, передова студентка. Вона відзначається зразковим ставленням до навчання. Ще одна характерна деталь прикрашує портрет київської студентки. В той час як Антонова, нехтуючи колективом, катего-

рично відмовилася взяти участь в роботі всього курсу на будівництві університету, Надія Довгенко добровільно вийшла на цілинні землі, відмінно працювала там помічником комбайнера.

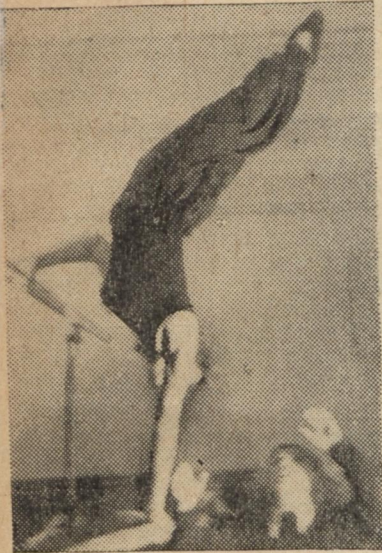
Газета «За радянського інженера» цікаво і змістовно розповідає про життя інституту, узагальнює досвід передових груп, друкує поради першокурсникам, листується з випускниками інституту. Під рубрикою «За технічний прогрес!» вона публікує матеріали про творчу співдружність колективу інституту з київськими підприємствами, організує літературні сторінки, показує роботу наукових студентських гуртків, критикує недоліки в роботі.

В одному з номерів газета надрукувала телеграми Київського і Миколаївського обкомів партії та облвиконкомів, в яких висловлюється сердечна подяка студентам і викладачам інституту за велику допомогу під час збирання врожаю.

Періодичність виходу вузівських багатотиражних газет не дає, безперечно, змоги оперативно висвітлювати багатогранне життя їх колективів. Але в той же час це дає редколегіям можливість більш вдумливо працювати над кожним номером газети, заповняти його матеріалами, які хвилювали б студентів і викладачів, виховували у них високу свідомість свого обов'язку перед народом, Батьківщиною, допомагали молоді бути активними будівниками комунізму.

В кожному студентському колективі є свої Довгенки і Антонови, є свої традиції, радощі і невдачі. Яскравіше, повніше висвітлювати життя вищих учбових закладів — почесний обов'язок студентських багатотиражних газет.

«Радянська Україна»,
9 грудня 1956 року.

Захоплюється спортивною гімнастикою студентка філологічного факультету Шаповалова. У неї вже перший спортивний розряд. Майстерно виконує вона вправи на брусках.

Фото О. КУЗІНА.

НОВІ КНИГИ

У видавництві «Советский писатель» вийшли з друку такі нові книги:

Н. Доможаков. Співає ріка Абакан. Переклад з хакаської. Збірка віршів сучасного хакаського поета про рідний край, про дружбу хакасів з російським народом. 40 стор. Ціна 2 крб.

С. Зарічна. Попередник. Роман про життя і діяльність великого російського письменника-демократа і революційного борця М. Г. Чернишевського. 800 стор. Ціна 12 крб. 50 коп.

В. Лідін. Люди і зустрічі. Нариси про зустрічі письменника з І. Павловим, Ол. Толстим, О. Новиковим-Прибоєм, Ж. Р. Блоком і іншими діячами культури. 160 стор. Ціна 3 крб.

Робота будь-якої комсомольської організації багато в чому залежить від комсомольського активу, від його вміння побудувати роботу в групі чи на курсі жваво, захоплюючи, від його вміння знайти для товаришів справжнє діло. Ось чому, на звітно-виборчих зборах буває багато гарячих суперечок: кого обрати комсоргом, членом бюро?

Вибирають, звичайно, кращих. І не дивлячись на це, часто буває, що комсомольці не задоволені роботою в групі. Чому? Часто тому, що досвіду у новообраного товариша малувато.

Саме через те, мені здається, треба серйозно поставити питання про навчання університетського комсомольського активу. Кілька прикладів з досвіду нашого, історичного, факультету.

В минулі роки у нас проводились дуже потрібні і корисні, особливо для комсоргів перших курсів, семінари, спеціальні засідання бюро, на яких комсорги груп ділились досвідом своєї роботи. Але чомусь в цьому році такі форми роботи з комсомольським активом забуті.

Зараз, як відомо, на історичному факультеті запроваджена нова структура комсомольських органів: у кожній групі обирається комсорг, а на курсі — бюро. Ось стає помітно, що інко-

ПРОДОВЖУЄМО РОЗМОВУ НА ТЕМУ:

„Чого треба досягти в комсомольській роботі“

Необхідно навчати комсомольський актив

ли робота комсорга в групі зводиться до збирання членських внесків та до виконання незначних доручень членів курсового бюро. Це безумовно накладає відбиток на загальну роботу комсомольської організації.

В такому становищі винні як члени комсомольського бюро курсу, самі комсорги, які мало шукають потрібні форми роботи з групою, так і комсомольське бюро факультету, що зовсім не цікавиться життям груп, роботою в них.

Далі так продовжуватися не може. Ми багато говоримо про перенесення основної роботи в групи, а далі розмов не йдемо. І тому, що комсорги груп в багатьох випадках просто не знають, як працювати. Той досвід, яким володіє наш актив, ми використовуємо в своїй роботі. Але цього мало. Ми хочемо знати про життя комсомольських організацій інших факультетів, хочемо дружити з цими організаціями. А в нас, в університеті, взагалі рідкими є випадки, коли комсорги різних факультетів знають один одного (не кажучи вже про роботу різних груп).

Це й не дивно. Адже комітет комсомолу збирає, як правило, актив тільки на звітно-виборчій конференції.

У минулому році комітет комсомолу провів одні цінні збори комсомольського активу. На жаль, ці збори були єдиними в своєму роді. Інші ж семінари принесли мало користі, і, мені здається, тому, що на них була відсутня самодіяльність самих комсоргів: семінари зводились до вислуховання хороших побажань. Звичайно, непогано зайвий раз послухати і хорошу пораду, але краще все ж почути тих, хто безпосередньо працює в групах, на курсах, в масах комсомольців.

Газета «Харківський університет» на своїх сторінках підняла важливе питання про те, чого необхідно досягти в роботі нашої комсомольської організації. Хотілось би, щоб ця розмова перетворилася в обмін досвідом між комсомольськими активістами університету, щоб кожний виступ комсомольці обговорювали, щоб в кожному з них було щось нове. А для цього необхідно, мені здається, будувати свої виступи на основі конкретних прикладів з життя комсомольської організації курсу, групи, факультету.

Г. ЧЕФРАНОВА,
комсорг III курсу
історичного факультету.

СТУДЕНТИ НАБУВАЮТЬ ЗНАНЬ З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ

На біологічному факультеті в цьому році, відповідно до нових учбових планів, вперше запроваджені семінари з методики викладання природознавства.

В групах V курсу вже пройшли семінари по темі «Завдання радянської школи в світлі рішень XX з'їзду КПРС». Студенти задалегідь одержали план семінару, добре його продумали. На семінарі були докладно розглянуті рішення XX з'їзду партії про школу в зв'язку з завданнями політехнізації навчання та посилення елементів трудового виховання в учбовому процесі.

Докладно висвітлений був позитивний досвід шкіл України в здійсненні політехнічного навчання. Студенти виявили знання сучасного стану політехнізації українських шкіл, зокрема шкіл Харківської області.

На семінарі були обговорені докладно з'ясовані також наслідки виробничого навчання в школах України (класи виробничого навчання) та перспективи його поширення. Докладно розглядалися також такі важливі питання, як сучасна система політехнічного навчання, її найголовніші ланки та форми організації літньої виробничої практики учнів сільських шкіл.

Добре відповідали на семінарах студенти А. Дегтяр, Е. Лундіна, С. Колодяжна, Л. Кононова, Т. Колібаба, Т. Концева та інші. Ці семінари допоможуть студентам глибше зрозуміти політику партії в питанні шкільного будівництва.

Г. ЛЕОНІДОВ.

НОВИЙ СКЛАД ПРОФБЮРО

Звітно-виборчі профспілкові збори пройшли на хімічному факультеті. В склад нового профбюро обрані тт. І. Мартинченко, А. Рязанцева, Н. Григор'єва, Р. Чешко, Л. Каркузакі.

ГОТУЄМОСЬ ДО ФЕСТИВАЛЮ

Чекаємо на вас!

Щонеділі о 10 год. ранку починає свою роботу вокальний гурток самодіяльності місцевому. Один за одним, в призначений час приходять його учасники. Тут більшість — молоді службовці університету, відвідують гурток і діти працівників університету.

В аудиторії тиша і порядок. Звучать класичні твори і твори радянських композиторів, наполегливо працює керівник — Ганна Ізраїлівна Фраймович над новими речами, навчає правильною дихання, виразності співу, чистоті звуку.

Чудово звучить арія Джільди з опери «Ріголетто» Дж. Верді у виконанні Лариси Кукалевської. А ось співає Зара Жукова пісню Наташі з кінофільму «В пошуках адресата» (муз. Бабаджаняна). У Валентини Циганкової — меццо-сопрано. Вона співає «Северную звезду» Глінки і «Утоптала стежечку», муз. Степового.

Колишній студент, а зараз аспірант фізико-математичного факультету університету Володимир Короп — самодіяльний композитор. Він приніс нам свої романи. Учасники гуртка уже вивчили і чудово їх виконують.

Приходять сюди і наші старі знайомі — Неля Журавльова і Інна Шмеркіна. Вони хоч і закінчили університет і вже другий рік працюють в школах, але завжди бувають у нас на заняттях. Разом з Зарою Жуковою вони складають добре підібране по голосам тріо і зараз працюють над новим твором Лядової «Естафета». На наступне заняття має прийти до нас і Віталіна Чайченко, в неї дуже приємне сопрано.

Нарешті приходять діти. Тут невеличкий ансамбль і солісти — Галя Махнева і Вадим Демарма. Вони досягли великих успіхів. Виразно і чисто звучать мелодії пісень у солістів.

Непомітно минають 4—5 годин напруженої і цікавої роботи. Час закінчувати, бо аудиторію заповнюють наші маленькі артисти —

починає свою роботу балетний гурток.

Так вокальний гурток готується до фестивалю.

Але раніше він покаже свою роботу по телебаченню і на новорічному концерті, який має відбутися 6-го січня.

Можна вважати, що цей гурток добре укомплектований нашою молоддю, чого не можна сказати про інші гуртки: балетний і художнього слова. Покищо тут навчаються лише діти. Керують цими гуртками кваліфіковані спеціалісти: педагог театрального інституту Людмила Іванівна Гай і артистка російського драматичного театру Людмила Макарівна Тарасова.

Отже, маючи нагоду, і запрошуюю молодь взяти участь у цих гуртках. Вони працюють двічі на тиждень. Можна сказати з цілковитою певністю, що робота в цих гуртках захопить, і наші концерти прикрасяться виступами молодих членив і танцюристів.

Чекаємо на вас! Дружня робота і різноманітність жанрів — запорука успіху наших виступів на фестивалі.

Н. ВОРОНЦОВА,
художній керівник
самодіяльності
місцевому ХДУ.

Клуб

вихідного дня

На філологічному факультеті створений клуб вихідного дня. В нашому клубі вже почали працювати два гуртки — естрадно-драматичний та танцювальний. Учасники клубу охоче приступили до роботи.

Зараз готується новорічна програма. Естрадно-драматичний гурток готує одноактну п'єсу, розучуються скетчі, інтермедії, сценки. Гуртком керують студенти О. Тесленко та І. Власенко.

Танцювальний гурток готує для новорічного вечора три танці народів СРСР. Керують гуртком студентки IV курсу російського відділення А. Нужная та В. Євдокимова.

Студенти виявляють велику цікавість до роботи клубу. Уже зараз естрадно-драматичний гурток відвідує біля 30 чоловік. Незабаром буде створений струнний оркестр, для якого університетський клуб художньої самодіяльності виділив 30 інструментів.

Клуб вихідного дня стане осередком, де почнеться підготовка до фестивалю. Будуть прикладені всі зусилля, щоб філологічний факультет зайняв на ньому одне з перших місць.

Ю. КАНІЩЕВ, студент,

ТОВАРИШУ!

УНІВЕРСИТЕТСЬКА МОЛОДЬ РОЗПОЧАЛА ПІДГОТОВКУ ДО СВОГО ФЕСТИВАЛЮ. ВІН ПОВИНЕН ПРОЙТИ ЦІКАВО, СТАТИ СПРАВЖНІМ СВЯТОМ МОЛОДІ І КРАСИ, ДНЕМ СОЛІДАРНОСТІ З МИРОЛЮБІВОЮ МОЛОДДЮ ВСІєї ЗЕМНОЇ КУЛІ.

А ЯК ГОТУЄШСЯ ДО ФЕСТИВАЛЮ ТИ?

ЯКЩО В ТЕБЕ Є ЦІКАВА ПРОПОЗИЦІЯ, ВИСЛОВИ ЇЇ НА СТОРІНКАХ НАШОЇ ГАЗЕТИ.

Для поліпшення політико-виховної роботи в гуртожитках

7-го грудня відбулась нарада голів студкомів студентських гуртожитків. Наряду скликали партійний комітет, ректорат, комітет комсомолу та профком університету. На ній обговорювалося питання про покращення політико-виховної роботи серед студентів, які живуть в гуртожитках.

Виступаючи відзначили ряд позитивних сторін в політичному вихованні студентів, а також значні недоліки на цій ділянці роботи. Зокрема відзначалась хороша робота студентського комітету гуртожитку філологів на Толкачівці. Тут проводяться змістовні і цікаві передачі радіогазети, добре поставлена культурно-масова робота, забезпечений чіткий режим роботи і відпочинку мешканців.

Як недолік, відзначалось: недостатня кількість лекцій на громадсько-політичні та інші теми; низький рівень підготовки вечорів від-

починку, які проводяться в гуртожитках і більшість яких зводиться до танців; порушення внутрішнього розпорядку в гуртожитках по вулиці Артема та на площі імені Дзержинського.

Представники студкомів поставили ряд вимог перед ректоратом, зокрема вимагали забезпечення гуртожитків інвентарем, якого ще не вистачає, розширення читальних залів у деяких гуртожитках та ін.

З метою покращення політико-виховної роботи в гуртожитках було вирішено організувати обмін досвідом роботи студкомів, визначити в найближчий час запити студентів і прочитати цикли лекцій на громадсько-політичні теми, на теми літератури і мистецтва та ін. Була створена також комісія для рейдової перевірки стану університетських гуртожитків.

Е. ПУГАЧ, член
комітету комсомолу.

ВИСТАВКА, ПРИСВЯЧЕНА ВЕЛИКОМУ ПОЕТУ

«Великий російський поет, революціонер-демократ М. О. Некрасов. 135 років з дня народження». Так називається книжкова виставка, недавно організована на радіофізичному факультеті працівниками учбової бібліотеки.

Ніби епіграфом до неї служать слова великого Леніна: «Еще Некрасов и Салтыков учили русское общество различать под приглаженной и напояженной внешностью образованного крепостника-помещика, его хищнические интересы, учили ненавидеть бездельность и лицемерие подобных типов».

І твори Некрасова «Кому на Руси жить хорошо», Размышления у парадного подъезда, «Мороз—Красный нос» та інші твори, представлені на виставці, ненавчально підтверджують ці слова.

Високо цінував творчість великого російського поета М. І. Калінін. Він неодноразово вказував, що своїми творами Некрасов збуджував ненависть до гнобителів

любів до народу, будив в широ-

ПІОНЕР МАРКСИЗМУ В РОСІЇ

В КІНЦІ XIX сторіччя, коли Росія, за визначенням Маркса і Енгельса, являла собою «передовий заїг революційного руху в Європі», коли інтенсивно працювала російська революційна думка, марксизм набув тут великого поширення. Революційна Росія, як вказував В. І. Ленін, по-істині вистраждала марксизм півстолітньою історією небаченого революційного героїзму і беззавітності шукань.

У 1872 році на російській мові вийшов перший том «Капіталу», що стало важливою подією в справі поширення марксистських ідей в Росії до виникнення перших марксистських груп і гуртків.

Ідеї марксизму почали проникати в революційні підпільні гуртки. З цього ж часу почалась пропаганда економічних ідей Маркса в легальній пресі та з університетських кафедр. Ідеї марксизму проникли і на Україну, в Харківський університет.

В 60-х роках студент медичного факультету Римаренко, займаючись з робітниками в недільній школі, познайомив слухачів з Статутом «Міжнародного товариства робітників». Окремі праці Маркса і Енгельса читали також прогресивно настроєні студенти Д. Багалій (пізніше перший радянський ректор університету), Лам, Щетинський та ін. В 70-х — на початку 80-х років кілька виклада-

чів (Цихаповецький, Гатенбергер, Воцинін, Косовський) вже були знайомі з «Капіталом», в своїх лекціях вони викладали теорію вартості за Марксом і наводили деякі цитати з «Капіталу» у своїх наукових роботах, надрукованих в «Записках» університету.

В поширенні марксизму, в пропаганді ідей Маркса і Енгельса видатна роль належить Г. В. Плеханову, сторіччя з дня народження якого урочисто відзначило все прогресивне людство.

Складний і важкий шлях багаторічних шукань пройшов Плеханов перш ніж стати видатним теоретиком і пропагандистом марксизму, відомим діячем російського і міжнародного революційного руху.

Він народився в сім'ї дрібного дворянина Тамбовської губернії (його мати була племінницею видатного революціонера-демократа В. Г. Белінського) і з 20-річного віку приєднався до революційного руху, вступивши у народницьку організацію, де активно працював на протязі 8-ми років.

В 70-роках Плеханов знайомиться з вченням Маркса. Він вивчає «Капітал», читає роботи професора Київського універси-

тету Зібера, видатного російського вченого-економіста, популяризатора економічного вчення Маркса. Плеханов знав статтю Шелгунова, в якій давався короткий переклад книги Енгельса «Становище робітничого класу в Англії».

Після дворозового арешту, переховуючись від переслідувань царського уряду, Г. В. Плеханов, як професійний революціонер, емігрував за кордон (січень 1880 року). Тут він встановлює особисті зв'язки з крупними діячами соціал-демократичного руху Західної Європи, знайомиться і веде активну переписку з Ф. Енгельсом, якого, як і Маркса, вважаємо своїм вчителем.

В еміграції Плеханов ґрунтовно вивчає теорію наукового соціалізму і, засвоюючи досвід робітничого руху, стає на позиції марксизму, рішуче пориває з народництвом, що вже вижило себе і показало свою неспроможність.

Г. В. Плеханов перший з російських революціонерів сприйняв марксизм як цільний світогляд, заснував в Женеві першу марксистську організацію — групу «Визволення праці». Він блискуче виступив з пропагандою і захистом марксистської теорії, став одним з кращих теоретиків марксизму.

Плеханов показав величезну політичну силу теорії Маркса, називав марксизм «алгеброю революції». За 20-річчя (1883—1903) — найбільш важливий і плідний період в його політичній, теоретичній та літературній діяльності — Плеханов створив багато цінних творів, ідеї яких не втратили своєї сили і зараз.

До сприйняття марксизму Плеханов був підготовлений всім ходом соціально-економічного розвитку Росії, що вступила на шлях капіталізму, зростом робітничого класу та революційного руху, всім попереднім розвитком російської і світової громадської думки. Пори-

ваючи з народництвом і бачучи в революційних ідеях марксизму «динаміт, якого не замінять ніякі вибухові речовини в світі», Плеханов поставив перед собою дуже важливі і складні завдання: поширення в Росії ідей наукового соціалізму, критика народництва з позицій марксизму та теоретичне висвітлення російського життя з марксистських позицій. На протязі 20 років Плеханов наполегливо і неухильно виконував ці завдання.

Суттєвою стороною діяльності Плеханова та його товаришів по групі «Визволення праці» явилась пропаганда марксизму шляхом перекладу творів Маркса та Енгельса на російську мову, поширення цих творів у нашій країні.

Плеханов написав ряд видатних праць, як «Соціалізм і політична боротьба» (1883), «Наші незгоди» (1884), «До питання про розвиток моністичного погляду на історію» (1895) та інші. Багато творів його високо оцінені Енгельсом і Леніним, видані на іноземних мовах, одержали широкую відомість серед діячів міжнародного соціалістичного руху.

Спіраючись на марксизм, Г. В. Плеханов сміливо пішов проти консерватизму народників і довів, що найголовнішою революційною силою сучасної Росії є її пролетаріат, який «швидко зростає і розумово і морально, його мужність міцніє, його свідомість прояснюється, і він дозріває для повної перемоги над буржуазією». На відміну від народників Плеханов завжди підкреслював, що ініціативу комуністичного руху може взяти на себе тільки робітничий клас Росії, звільнення якого можна досягти лише власними зусиллями і що сільська община, на яку орієнтувались народники, зовсім не прагне до комуністичних

форм громадського життя і господарства.

Надаючи великого значення ролі народних мас, що здійснить революцію, Плеханов вказував, що революційна боротьба повинна завершитися встановленням диктатури пролетаріату.

Він перший дав обґрунтування необхідності створити в Росії робітничу соціалістичну партію.

Величезні заслуги належать Плеханову і в боротьбі за єдність міжнародного робітничого руху, у встановленні і зміцненні міжнародних зв'язків робітників Росії. Він приймав дійову участь в роботі II Інтернаціоналу.

Плеханов вів рішучу боротьбу проти народників, «економістів», «легальних марксистів». На міжнародній арені він оголосив нещадну війну ревізії марксизму. Критика Плехановим ревізійзму не втратила свого значення і зараз.

Багато зробив Плеханов в галузі поширення і захисту марксизму, в організації робітничого класу. Але в той же час він допустив серйозні помилки по найважливіших питаннях практики та теорії революційної боротьби пролетаріату.

Нещадно критикуючи Плеханова за ці помилки, В. І. Ленін ніколи не забував про заслуги Плеханова перед робітничим класом. Ленін характеризував демократичну російську культуру ім'ям Плеханова, яке поряд з ім'ям Чернишевського уособлює велику російську націю.

Радянський народ критично сприймає все позитивне, передове з наукового і культурного арсеналу минулого, віддає Плеханову — марксисту данину глибокої пошани за ту велику роль, яку відіграв він у підготовці ґрунту для перемоги марксизму в Росії і на Заході.

І. МІРОШНИКОВ,
кандидат історичних наук, доцент.

Наукова конференція кафедр суспільних наук

10 грудня в Мечніківській аудиторії відбулась наукова конференція кафедр суспільних наук університету, присвячена 100-річчю з дня народження Г. В. Плеханова.

Конференція відкривалась вступним словом завідуючого кафедрою історії КПРС доцента О. О. Воскресенського. Потім слово для доповіді на тему «Г. В. Плеханов — видатний пропагандист філософії марксизму» було надано завідувачу кафедрою філософії доценту А. І. Рісто. З великою увагою прослухали присутні виступи доцента О. А. Протопопова про роль Плеханова у створенні першої в Росії марксистської групи «Звільнення праці». Цікавими були наукові повідомлення доцента кафедри історії СРСР В. І. Астахова «Г. В. Плеханов як історик» та старшого викладача філологічного факультету В. М. Мосенцева «Плеханов як літературний критик».

Про роль Плеханова в історії марксистської філософії детально розповів доцент О. С. Слабкий. З повідомленням про зв'язок Плеханова з українськими революційними демократами виступив викладач сільськогосподарського інституту доцент М. О. Челак.

Конференція пройшла на високому ідейному та науковому рівні,

Вчена рада

14-го грудня відбулось засідання Вченої ради університету, де з широкою доповіддю про життя і діяльність, про видатну роль Г. В. Плеханова у пропаганді марксизму в Росії виступив завідувач кафедрою філософії кандидат історичних наук доцент А. І. Рісто.

викликала значний інтерес у всіх її учасників.

Разом з тим не можна не відзначити, що не всі кафедри суспільних наук університету виявили інтерес до конференції. Кинулося в очі те, що на конференції були присутніми головним чином викладачі і аспіранти кафедр історії КПРС та філософії. І майже нікого не було з кафедр економічного факультету. Не прийшли прослухати виступ свого співробітника тов. Мосенцева, як і інших доповідачів, викладачі філологічного факультету.

ДЕНЬ 28 вересня був дуже сонячним, майже літнім. Така погода у нас на Харківщині буває в липні. Вранці, щоправда, були заморозки, але до середини дня сонце пекло вже нестерпно, а небо синє-синє, з тоненькими перлинами пір'ястих хмар зовсім не нагадувало про осінь.

Під ногами, в протисинах між пучками низької, твердої трави, осідали потріскані солончакі; безкрай, як море, степ був оточений на горизонті ріденькою щетиною лісових смуг.

В кількох ставках з шумливим гелготінням полоскались гуси і качки, на прибережних луках паслися сотні ситих сементалок. Про осінь свідчили тільки дивні, схожі на хмари диму, табуни відлітаючих на південь шпаків та гнани вітром перекотиполя. Повітря свіже, чисте, ароматне...

Студенти II курсу географічного факультету попрацювали в колгоспі на славу. Про це свідчили вирости на току гори золотистих і сніжнобілих качанів кукурудзи. І це також було причиною того, що настрої у всіх був радісний, піднесений.

Хоч у вантажній автомашині було тіснувато, юнаки і дівчата не сумували. З стовпів пилуки, що супроводжували трьохтонку, яка мчалася по шляху, неслися дзвінікі молодіжні пісні.

Дирекція радгоспу імені Карла Маркса виконала свою обіцянку показати нам степовий заповідник Асканію Нову. Точно в зазначений час — о 9-й годині ранку — любий студентами товстий і добродушний, схожий на цигана Григорій Іванович (керуючий 2-м відділом радгоспу) прислав нам машину.

Дві з половиною години їхали ми по ідеально плоскому степу, залишаючи позад себе невеликі селища, оточені рідкими, як правило, чахлами деревами. Навколо нас — безмовний сіро-жовтий степ. Тільки пориви теплого вітру зрідка ласкаво обвівають обличчя.

Але, в цій одноманітності можна було вловити цілу гаму фарб: яскравий зелений фон сходів озимини чергувався з темною жовтизою кукурудзи і чорними смугами свіжозораної землі...

Раптом на горизонті в димчато-му мареві нагрітого повітря, ні-

би під рукою чарівника, виникла синя поверхня моря. Спокійні хвилі набігали на низький піщаний берег, далі було видно невеликі затоки. В цю картину якимось дивно вплелись білі будиночки, що стояли, здавалось, прямо в воді, і табун корів, що брели по пляжу.

Ще мить — і видіння зникло. Як і раніше, крізь хмари пилу було видно жовто-сірий степ. Нам вдалося побачити просто звичайне в цих умовах марево.

Але що це... Знову міраж? Серед розжареного сонцем спаленого степу з'явилось велике, добре розплановане селище, а за ним великий привабливий своєю зеленню парк.

На цей раз ми не помилились. Перед нами був заповідник Асканія Нова, в дореволюційному мизному — володіння німецьких поміщиків Фальцфейнів.

Півтора століття тому сюди були зігнані селяни, засуджені за бунт проти свого поміщика. На цілених землях півдня увагу переселенців притягли численні чаплі, які мешкали на берегах озер. Тому і селище, яке виникло незабаром, було назване Чаплі (або Чапліно).

О. Гончар в своїй повісті «Таврія» описав історію заселення цього краю. В наш час серед

безмежних степових просторів тут виник один з найбільших наукових експериментальних центрів країни «Всесоюзний науково-дослідний інститут акліматизації та гібридизації тварин Асканія Нова».

В загороджених ділянках степу (вольєрах) ми бачили страусів, зебрів, різних антилопів, зубрів, коней Пржевальського, козерогів та інших мешканців степу, пустинь та гірських районів земної кулі.

В організованих тваринницьких фермах вже виведені і виводяться нові породи домашніх тварин, овець, свиней. Штучне зрошення допомогло створити прекрасний парк, в якому поряд з найрізноманітнішими ялинами, піхтами і соснами зустрічаємо могутній пірамідальний дуб, живописні групи тополів, ясенів, в'язів, акацій. Діаметр стовбурів багатьох дерев досягає півметра.

На зеркальній поверхні величкого ставка плавають, обганяючи один одного, лебеді, гуси, качки та інші водяні птахи. Серед звичайної для наших широт рослинності можна побачити уродженців Середземного моря.

Одних відвідувачів в Асканії найбільше притягає зоологічний відділ, інші дивуються парком, у мене незабутнє враження залишило відвідання цілинного козацького степу, площа якого досягає більше 500 га.

На горбах, загадково вперши зір у степовий простір, стоять кам'яні баби, під ногами багато нор байбаків. Здається, ніби Уелсівська машина часу раптово перенесла нас в глибину минулих віків.

Але торжество людського генія — прекрасний труд вчених степового заповідника Асканії Нови повертає нас до щасливого сьогодні.

В. ВІЛЕНКІН,
доцент кафедри регіональної фізичної географії.

Редактор **Г. ПОПОВ.**

